

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 12C/112/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114208065
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Paveleková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2014:8114208065.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou Mgr. Alenou Pavelekovou v právnej veci navrhovateľa: E. S., nar. XX.XX.XXXX, K., K. E. XX, zast. JUDr. Dáša Komková, advokátka v Prešove, Hlavná 27, proti odporcovi: E. S., nar. XX.XX.XXXX, I. Š. XXX, zast. JUDr. Jánom Garajom, Hlavná 137, Prešov, o zníženie výživného pre plnoleté dieťa, takto

rozhodol:

návrh **z a m i e t a**,

náhradu trov konania účastníkom **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 20.3.2014 sa navrhovateľ domáhal zníženia vyživovacej povinnosti pre odporcu zo sumy 150 eur mesačne na sumu 30 eur mesačne počnúc dňom od 1.1.2014, čím by sa zmenil rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 10C 180/2010 zo dňa 19.11.2010.

Svoj návrh odôvodnil tým, že od rozvodu manželstva sa výrazne zmenili pomery na strane navrhovateľa, ako aj na strane odporcu a to tým, že odporca je plnoletým vysokoškolským študentom, odborou fyzioterapia, pričom si privyrába formou brigád. Na strane navrhovateľa došlo k výraznej zmene pomerov v tom, že sa stal otcom maloletého Samuela, ktorý sa narodil dňa 18.4.2012 a v súčasnej dobe podal návrh na určenie výživného pre plnoleté dieťa aj druhý syn navrhovateľa Tomáš, pričom konanie sa má viesť na tunajšom súde pod sp. zn. 10C 83/2014. V súvislosti s narodením mal. N. sa výrazne zvýšili výdavky na strane navrhovateľa spojené nielen s bývaním, ale aj so zabezpečením základných životných potrieb pre mal. N.. Manželka navrhovateľa je poberateľkou materského príspevku vo výške 195 eur mesačne a navrhovateľ má čistý príjem po odpočítaní bonusov 636 eur, vzhľadom na nízky príjem nenútený zapožičiavať si finančné prostriedky od rodiny a známych. Odporca pritom žije v spoločnej domácnosti s matkou, ktorej v rámci vysporiadania BSM bola ponechaná celá nehnuteľnosť - rodinný dom. V súčasnej dobe sú u odporcu aj predpoklady na získanie finančných prostriedkov na prípravu jeho budúceho povolania, pričom naopak mal. N. je výlučne odkázaný na výživu navrhovateľa.

Odporca sa k návrhu vyjadril a poukázal na to, že spoločne býva s matkou a so svojím starším bratom spoločnej domácnosti potvrdil, že navrhovateľ si plní vyživovaciu povinnosť vo vzťahu k nemu vo výške 150 eur mesačne, pričom ostatné náklady mu uhrádza matka. Finančná ani majetková situácia na strane matky odporcu však nie natoľko dostačujúca, aby sama dokázala zabezpečiť starostlivosť o chod domácnosti a výchovu a výživu svojich dvoch detí, ktoré pochádzajú z manželstva s navrhovateľom. Navrhovateľ iným spôsobom na výživu odporcu neprispieva.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa a odporcu a listinnými dôkazmi, a to návrhom, výpisom zo mzdového listu navrhovateľa za rok 2013, kópiu platobného dokladu SIPO, vyjadrením

odporcu, mzdovým listom odporcu u zamestnávateľa Tesco, dohodou o skončení brigádnickej práci študenta, potvrdením o štúdiu, potvrdením o poberaní sociálneho štipendia, prehľadom rozvrhových jednotiek, potvrdením o zaradení S. Z. E. do evidencie uchádzačov o zamestnanie zo dňa 29.10.2014, výpismi mzdových listov, listinnými dôkazmi preukazujúcimi výdavky odporcu a ostatným obsahom spisu, pričom zistil tento skutkový stav :

Navrhovateľ trval na svojom návrhu poukazujúc na to, že má vysoké výdavky, spláca úver 193 eur mesačne, ktorý si zabezpečil na kúpu bytu, pritom manželka je toho času na materskej dovolenke, po jej ukončení sa splátka zvýši na sumu 250 eur. Sumou 207 eur uhrádza služby spojené s bývaním a odber el. energie, 35 eur mesačne uhrádza na životné poistenie, 12 eur mesačne na internet. Jeho príjem pritom priemerne mesačne predstavuje sumu 670 eur. Manželka má príjem 200 eur mesačne a 80 eur má príjem na výživu mal. dcéry pochádzajúcej z predchádzajúceho vzťahu. Ďalšie výdavky sú spojené s pokrytím základných životných potrieb. Mal. syn N. nastúpil do predškolského zariadenia a základný poplatok predstavuje mesačne sumu 40 eur.

Odporca vo veci uviedol, že študuje v druhom ročníku na Fakulte ošetrovateľstva, výdavky spojené so štúdiom mu okrem výživného hradí matka, s ktorou žije v spoločnej domácnosti. Matka mala príjem 450 eur, avšak v januári 2014 bol nútená z dôvodu vypriadania BSM, požiadať o úver, z ktorého 50.000 eur poskytla navrhovateľovi. Splátky predstavujú sumu 263 eur mesačne. Z tohto dôvodu si zabezpečila zamestnanie v zahraničí, o ktoré toho času prišla a je evidovaná ako nezamestnaná. Čo sa týka jeho výdavkov tieto predstavujú cestovné - 50 eur mesačne na MHD a SAD, platby poistného 26 eur mesačne, mobilný telefón 17 eur mesačne, výdavky spojené so zaobstaraním študijného materiálu, stravovanie a ošatenie, keďže sa venuje fitnessu aj s touto aktivitou má spojené výdavky. Má staršieho brata, ktorý externe študuje, avšak je nezamestnaný a aj jemu matka prispieva na výživu. Uviedol, že sa snaží pokryť svoje výdavky aj formou príjmu z brigád. Ďalšie výdavky mal spojené so získaním vodičského oprávnenia, ktoré mu uhradila matka.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 63 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu prístupným údajom chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsať násobok sumy životného minima.

Podľa § 65 ods.1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného

Podľa § 65 ods. 2 Zákona o rodine, súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní.

Podľa § 65 ods. 3 Zákona o rodine, výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

Podľa § 75, ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 75, ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podľa § 78 ods. 1 až 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Z rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 10C 180/2010 - 30 zo dňa 19.11.2010 mal súd zistené, že navrhovateľovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu vtedy maloletého S. E. čiastkou 150 eur mesačne do budúcnosti. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplynulo, že rodičia sa dohodli tak, že bude zverený na čas po rozvode manželstva do výchovy matke, a otec sa zaviazal platiť na dieťa 150 eur. Podľa jeho vyjadrenia mal vtedy hrubý príjem 500 eur mesačne, taktiež v danom čase splácal pôžičky na motorové vozidlo a rodinný dom.

Odporca bol v danom čase v druhom ročníku evanjelického kolegiálneho gymnázia, okrem bežných výdavkov na cestovné a stravné, hrával futbal, kde bolo nutné mu zabezpečiť výstroj v hodnote 60 eur ročne.

Súd mal ďalej v konaní preukázané, že odporca v súčasnosti študuje na vysokej škole, nemá žiadny príjem a je preto odkázaný svojou výživou na svojich rodičov, pričom vyživovaciu povinnosť voči nemu si dobrovoľne plní matka, a navrhovateľ má určenú vyživovaciu povinnosť v sume 150 eur.

V konaní mal súd za preukázané, že odporca má bežné výdavky spojené so stravou, ošatením, školskými pomôckami a tieto sú navýšené tým, že navštevuje vysokú školu, kde sa vyžaduje nákup odbornej literatúry. Navýšené výdavky odôvodňuje aj skutočnosť, že odporca sa venuje fitnessu, tieto výdavky si však pokrýva brigádou. V čase poslednej úpravy výživného bol odporca žiakom druhej triedy gymnázia.

Vo vzťahu k dôvodom navrhovateľa súd vychádzal pri posudzovaní dôvodov na zníženie výživného z súčasného jeho príjmu 670 eur mesačne. Navrhovateľ vlastní byt, motorové vozidlo a bolo mu poukázaných 50.000 eur titulom vypradania BSM. Tvrdil, že z týchto peňazí musel vrátiť pôžičku otcovi a bratom, čo však nepreukázal žiadnym dôkazom. Na druhej strane boli navrhovateľom uvádzané zvýšené výdavky z dôvodu vzniku vyživovacej povinnosti k mal. N., synovi pochádzajúcej zo súčasného manželstva navrhovateľa narodeného dňa 18.4.2012, pričom však návrh na zníženie výživného v danej právnej veci bol podaný až dňa 20.3.2014.

Ust. § 75 ods. 1 zákona o rodine treba posudzovať v súvislosti so špeciálnymi kritériami platnými pre jednotlivé druhy vyživovacej povinnosti, v danom prípade napr. s právom dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Bez ohľadu na kritérium schopností, možností a majetkových pomerov, súd je v prípade vyživovacej povinnosti rodičov k deťom povinný určiť minimálne výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima.

Vo veci sa žiada dodať, že plnenie vyživovacej povinnosti sa spravidla dobrovoľné, jej úprava súdnym rozhodnutím býva následkom nezhôd v osobnej sfére účastníkov príslušných rodinnoprávných vzťahov. Riešenie na to nadväzujúcich majetkoprávných otázok dotknuté subjekty vnímajú veľmi citlivo.

Z hľadiska posúdenia ust. § 75 ods. 1 zákona o rodine súd porovnával, že navrhovateľ otec má z pracovnej činnosti mesačný príjem 670 eur. Jeho súčasná manželka je na materskej dovolenke s príjmom 200 eur mesačne. Oproti stavu pri predchádzajúcej úprave výživného rozsudkom tunajšieho súdu však jeho vyživovacie schopnosti a možnosti sa nezmenili, nakoľko vtedy deklaroval príjem 500 eur mesačne. V súčasnosti má síce ďalšiu vyživovaciu povinnosť, ale aj vyšší príjem a navyše na výžive mal. N. sa podieľa aj jeho matka. Oproti tomu výdavky odporcu sa neznížili naopak tým, že je študentom

vysokej školy logicky vzrástli, odporca však nežiadal zvýšenie výživného, ale pokrýva svoje výdavky brigádnou prácou a viac mu prispieva matka.

Čo sa týka zadĺženia povinného navrhovateľa, pri zachovaní primeranej zodpovednosti a uvedomenia si vyživovacej povinnosti do budúcnosti voči dvom deťom, pri prioritnej vyživovacej povinnosti znamená, že na ne súd nemôže prihliadať, z týchto všetkých dôvodov súd návrh na zníženie výživného zamietol. Samotné navrhované zníženie, by v každom prípade pri príjme matky odporcu znamenalo ohrozenie ukončiť riadne jeho vysokoškolské štúdium, na čom zrejme ani navrhovateľ nemá záujem.

O náhrade trov konania účastníkov súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 150 O. s. p. V ustanovení § 150 ods. 1 O. s. p. je ustanovené moderačné právo súdu zmierniť dôsledky uplatnenia právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania; dáva súdu možnosť, aby za splnenia predpokladov v tomto ustanovení uvedených nepriznal náhradu trov konania úspešnému účastníkovi konania, u ktorého sú inak splnené predpoklady pre priznanie náhrady celkom alebo sčasti. Predmetné ustanovenie umožňuje tak presadiť aplikáciu ustanovenia § 1 O. s. p. (zabezpečiť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchovu na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb) a doceliť tak pokiaľ možno spravodlivú ochranu práv, čo aplikácia zásady zodpovednosti za výsledok vždy neumožňuje. Musí ale ísť o výnimočný prípad (o výnimočnosť v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov, a to oboidvoch) jeho aplikácie.

Súd mal za to, že v danej právnej veci sa nejaví ako spravodlivé aby navrhovateľ, aj keď v konaní nebol napokon úspešný, znášal náklady odporcu a to jednak vzhľadom na predsa len napäté majetkové a finančné pomery (ktoré aj keďže došlo k zamietnutiu návrhu na zníženie výživného, také aj ostanú, avšak k prospechu odporcu, ktorý je synom navrhovateľa) a jednak vzhľadom na existenciu blízkeho príbuzenského vzťahu medzi účastníkmi, ktorý je na mieste skôr korigovať pozitívnejším smerom, čo súd dáva do pozornosti obojstranným stranám.

Ide o aspekty morálne, ktoré v danom konkrétnom prípade nemali právny vplyv na posúdenie hmotnoprávneho nároku žalobcov vo veci samej - súd však na ne, v záujme požiadavky naplnenia účelu občianskeho súdneho konania v zmysle cit. ust. § 1 O. s. p., zákonnosti a spravodlivosti rozhodnutia súdu, prihliadol ako na dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré, aplikujúc cit. ust. § 150 ods. 1 O. s. p., odporcovi napriek jeho úspechu v konaní náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O. s. p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O. s. p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 O. s. p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.